

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 2 października 2019 r.

BADK.DPK.133.55.2019 MK

P9-28/19	Data wpływu petycji 22 lipca 2019 r
	Data sporządzenia informacji o petycji 2 października 2019 r.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA

TEMAT

WOJEWÓDZKIE RADY SENIORÓW

WNOSZACY PETYCJE: petycja zbiorowa

Delegatura Warmińsko-Mazurska „Obywatelskiego Parlamentu Seniorów”.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, w celu powołania wojewódzkich rad seniorów i uregulowania zasad ich funkcjonowania.

UZASADNIENIE WNOSZACYCH PETYCJE:

Autorzy petycji wnoszą o zmianę art. 10a ustawy o samorządzie województwa, w celu stworzenia możliwości prawnych do powoływania wojewódzkich rad seniorów o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym.

Samorząd województwa powołując radę seniorów, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, byłby zobligowany do opracowania i nadania jej statutu określającego tryb wyboru członków oraz zasady działania i finansowania. Nadto, samorząd województwa mógłby w statucie jednostki pomocniczej zawrzeć upoważnienie do tworzenia rad seniorów.

W skład wojewódzkiej rady seniorów wchodziłoby przedstawiciele: gminnych rad seniorów, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych bez względu na posiadanie czy nie posiadanie przez nie osobowości prawnej (z zarządem wojewódzkim, działający na podstawie regulaminu w co najmniej połowie powiatów województwa oraz w których ponad połowę członków stanowią osoby starsze).

Wnoszący petycję proponują, aby w stosunku do członków rady seniorów miały zastosowanie przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie diet, zwrotu kosztów przejazdu, szkolenia oraz świadczeń zdrowotnych i ubezpieczeń.

Zdaniem autorów petycji, wprowadzenie postulowanej zmiany, wpłynie na pobudzenie aktywności obywatelskiej osób starszych w ramach społeczności lokalnej i spowoduje wykorzystanie potencjału zarówno tego środowiska jak i podmiotów działających na jego rzecz.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) w art. 5c ust. 2 stanowi, że rada gminy, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć gminną radę seniorów o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym.

W skład gminnej rady seniorów wchodzi przedstawiciele osób starszych oraz podmiotów działających na ich rzecz, w szczególności przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku (art. 5c ust. 4). Rada gminy, w statucie rady seniorów określa tryb wyboru jej członków i zasady jej działania (art. 5c ust. 5).

Ustawa (art. 5c ust. 6) dopuszcza możliwość tworzenia, z inicjatywy rady gminy, rad seniorów w jednostkach pomocniczych gminy.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512) w art. 10a stanowi, że w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla województwa, mogą być przeprowadzane konsultacje z mieszkańcami województwa, na zasadach określonych w uchwale sejmiku województwa. Za szczególną formę konsultacji społecznych uznawany jest budżet obywatelski.

Do samorządu województwa należy prowadzenie polityki rozwoju województwa (art. 11 ust. 2 pkt 9), na którą składa się m.in. wspieranie i prowadzenie działań na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Do Sejmu do Komisji do Spraw Petycji 22 lipca 2019 r. wpłynęła petycja (BKSP-145-575/19) w sprawie zmiany ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, w zakresie utworzenia wojewódzkich rad seniorów.

W Biurze Analiz Sejmowych przygotowano opinię w sprawie petycji, w której stwierdzono brak prawnych przeszkód do realizacji postulatu petycji.

W opinii Biura podkreślono także, że w Sejmie VIII kadencji prowadzone są prace legislacyjne nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustaw o samorządzie województw (druk sejmowy nr 3606), którego ewentualne przyjęcie spowodowałoby realizację postulatu petycji. Poselska inicjatywa ustawodawcza zawiera propozycje: modyfikacji przepisów regulujących działanie gminnych rad seniorów oraz wprowadzenia podstaw prawnych w zakresie funkcjonowania, finansowania powiatowych i wojewódzkich rad seniorów.

W podsumowaniu wskazano także, że proponowana w petycji zmiana brzmienia art. 10a ustawy o samorządzie województwa obarczona jest wadami legislacyjnymi. Przede wszystkim w ust. 1 proponowanego art. 10a autor petycji odnosi się do „samorządu terytorialnego”, a nie do „samorządu województwa. Nadto, w obecnym stanie prawnym art. 10a reguluje zasady i tryb konsultacji społecznych z mieszkańcami na terenie

województwa. Przyjęcie zaproponowanej zmiany skutkowałoby koniecznością zmiany oznaczenia tego przepisu.

Prace nad petycją w Sejmowej Komisji do Spraw Petycji nie zostały zakończone.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji 29 sierpnia 2019 r. przekazana została przez Kancelarię Prezydenta tożsama petycja. Obecnie w resorcie trwają prace analityczne nad petycją.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustaw o samorządzie wojewódzkim wniesiony w dniu 2 lipca 2019 r. przez grupę posłów (druk sejmowy nr 3606).

Proponowana regulacja ma na celu wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym w gminie liczącej powyżej 20 000 mieszkańców rada gminy będzie zobligowana do utworzenia rady seniorów, w przypadku gdy z wnioskiem o jej utworzenie wystąpi co najmniej 100 mieszkańców, z których każdy ukończył 60 lat.

Projekt przewiduje również możliwość utworzenia rad seniorów na szczeblu powiatu i województwa oraz sfinansowania przez samorząd kosztów działalności rady seniorów, w szczególności diet lub zwrotu kosztów podróży członków rady.

W uzasadnieniu projektu podkreślono, że proponowane zmiany wpłyną na pobudzenie aktywności społecznej seniorów, którzy mogą odegrać istotną rolę w przygotowywaniu społeczności lokalnych do zmian wynikających z uwarunkowań demograficznych.

Projekt został 10 lipca 2019 r. skierowany do pierwszego czytania do Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz do zaopiniowania przez organizacje samorządowe. Komisja 29 sierpnia br. przyjęła treść projektu wraz z poprawkami (druk sejmowy nr 3783). Projekt ustawy oczekuje na rozpatrzenie przez Sejm.

INFORMACJE DODATKOWE:

W obowiązujących przepisach, jedynie na poziomie gminnym uregulowane zostało funkcjonowanie rad seniorów przy jednostkach samorządu terytorialnego.

Jednakże mimo braku przepisów wprost umożliwiających powoływanie wojewódzkich rad seniorów, w niektórych województwach (np. świętokrzyskim, łódzkim, śląskim) zarządy województw powołały rady seniorów, na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 9 ustawy o samorządzie województwa¹.

Wszystkie instytucjonalne formy zrzeszania się seniorów działające przy jednostkach

¹ Jako jedna z form prowadzenia przez samorządy wojewódzkie polityk rozwoju województw, w obszarze wspierania i prowadzenia działań na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

samorządowych mają charakter społeczny. Oznacza to, że brakuje podstaw prawnych do wypłacania wynagrodzeń członkom rad seniorów, również członkom gminnych rad seniorów, jak i zwrotu jakichkolwiek innych kosztów z tytułu prowadzonej działalności (np. kosztów podróży czy diet).

W Sejmie, z inicjatywy grupy posłów, prowadzone są prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie wojewódzkim (druk sejmowy nr 3606). Ewentualne przyjęcie projektu spowodowałoby realizację żądania petycji, a nawet wprowadziłoby dalej idące rozwiązania prawne (uregulowanie rad seniorów na poziomie powiatów oraz rozszerzenie przepisów o gminnych radach seniorów).

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz